

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. FEBRUÁR 13.
VIII évfolyam, 41. szám.

Hétfő

Katonai szövetséggé bővül az antikomintern egyezmény?

Komoly bonyodalommal fenyeget Hainan sziget megszállása — Élesen tiltakozik az Indokínát féltő francia sajtó a japán tulkapás ellen — Közvetlen tárgyalások indultak meg London és Páris között Hainan miatt — A valenciai kormány felveszi a végső harcot Madridnál a nemzetiekkel

A külpolitikában a Hainan sziget elfoglalása került az érdeklődés homlokterébe és amint a jelek mutatják, ez a kérdés igen súlyos gondot fog okozni a diplomáciának, amely már most igyekszik tompítani az ellentéteket. Nem kevesebbről van ugyanis szó, mint arról, hogy Franciaország egyik legvirágzóbb gyarmata: Indokína került veszélybe azzal, hogy a japánok a stratégiailag rendkívül fontos Hainan szigetet birtokukba vették. Az egyik vezető párisi lap megjegyezte, hogy Japánnak most módjában áll Indokínát két óra alatt megsemmisíteni. Ez a kijelentés igazolva legtalálhatóbban a kérdés fontosságát és ezért eleve számolni lehet azzal, hogy a sziget annektálása rendkívül súlyos bonyodalmakat okozhat. A valenciai kormány, ugylátszik, arra határozta el magát, hogy Madridot és Valenciát a körülöttük fekvő 12 tartománnyal együtt megvédi. Ezzel ma már Franco tábornok is számol, mert a legutóbbi jelentések szerint lázas csapatösszevonás folyik és egészen bizonyos, hogy a támadás rövid időn belül a köztársaságiak kezén levő maradvék rész ellen is csakhamar megindul. Rendkívül érdekes a japán parlament több képviselőjének azon állásfoglalása, hogy az antikomintern egyezményt katonai szerződéssel kell kibővíteni. Erre bizonyára rövid időn belül sor is kerül.

Részletes jelentések a következők:

KAVARODÁS HAINAN MEGSZÁLLÁSA MIATT

(PÁRIS.) (Havas.) Hainan sziget megszállása francia politikai körökben komoly aggodalmat keltett. Közéleti véleménye szerint ugyanis felelős körök oda nyilatkoztak, hogy ezt az annexiót már Indokína érdekében sem szabad megtérni. Bonnet külügyminiszter ebben az ügyben tegnap Sir Erick Phipps párisi brit nagykövettel hosszabb megbeszélést folytatott, amelynek eredménye azonban ismeretlen. Mindössze az vált köztudomásúvá, hogy Bonnet külügyminiszter a megbeszélés után telefonon érintkezésbe lépett a londoni külügyi hivattal és Buttler államtitkárral közel 20 percig beszélt. A francia sajtó igen éles hangon tiltakozik a japánok eljárása ellen. A Le Jour azt írja, hogy az antikomintern államok együttműködése nyilvánvaló. Hainan szigetét ugyanis akkor szállották meg, amikor Minorcára is rátették a kezüket. A Le Journal azt írja, hogy Franciaország és Anglia együttműködése ebben a kérdésben felette kívánatos.

Mindkét kormánynak figyelnie kell, mert a tonkingi öböl környéke is veszélyben forog. Két óra alatt ugyanis a japán légi haderő

Hainanból kiindulva tönkre bombáztatja egész Indokínát.

A Le Temps véleménye az, hogy a megszállás jogtalan, mert Kína és Franciaország között fennáll az a szerződés, amely szerint Kína Hainant Franciaország tudomása nélkül senkinek se adhatja át. Igaz, hogy ezuttal az erőszaknak engedett, de ez mindenképpen jogtalan volt. Középkínai kormánykörök viszont kijelentik, hogy rendkívül sajnálják a sziget elfoglalását, de számukra ez nem jelenthet meglepetést, mert Hainan helyzete Kanton eleste után amúgy is tarthatatlanná vált. Katonai jelentősége tehát a szigetnek Kína számára már meg is szűnt.

Londonból egyidejűleg közlik, hogy az angol sajtó szintén rendkívül nagy figyelmet szentel a sziget megszállásának, amelyet egyenesen jogtalannak és törvénytelennek minősít. A Daily Herald szerint Japán tisztában van azzal, hogy nem helyesen járt el, mert tervéről csak Berlint és Rómát értesítette, míg Páris és Londont befejezett tények elé állította.

Erősen foglalkoztatja természetesen

Nagy meglepődés Jugoszláviában

(BELGRÁD.) (Aavala.) A belgrádi lapok rendkívül elégedett hangon írnak a Cvetkovics kormány megalakításáról. A Vreme szerint a belpolitikai életben szokatlan csend jellemzi az új kabinet működésének első napjait. Ilyen béke Jugoszlávia belső életében még nem volt. Nagyon öröndetes, hogy ebben az együttműködésben és összehangoltságban az ellenzék számára is megfelelő szerep jutott. Cikke végén a lap azon reményét fejezi ki, hogy Cvetkovics miniszterelnöknek sikerülni fog a horvát parasztpárttal tartós és Jugoszlávia jövő életére nézve nagyfontosságú megállapodásokat kötnie.

II. Károly király Őfelségének mai beszédét az ötvilágrészben 400 rádióállomás fogja közvetíteni

(BUCURESTI.) Február 12-én, ma vasárnap a bukaresti rádió műsorát II. Károly király Őfelsége iránti hódolatának kifejezésre juttatásával kezdte. A mai napon mondja el II. Károly király Őfelsége világszerte nagy érdeklődéssel várt rádióbeszédét Romániának a newyorki világiállításon való részvételével kapcsolatosan. A műsor keretében Enescu zeneszerző „Höskölteményét” is közvetíteni fogják. A bukaresti rádió műsorát közvetíteni fogja a genfi leadó, majd továbbítja Amerikába és onnan Ausztráliába, Ázsiába és Afrikába. A romániai rádió műsorát és az Uralkodó hatalmas érdeklődéssel várt nagyszabású beszédét körülbelül 400 külföldi rádióállomás fogja közvetíteni, úgy, hogy Románia uralkodójának szövegét az egész földrészen hallani fogják.

a hainani kérdés a német és olasz lapokat is. A Völkischer Beobachter szerint a megszállás kizárólag katonai elővigyázatossági okokból történt és pedig azért, hogy a kínai hadsereg számára ezen az uton lebonyolítható utánpótlást megakadályozzák. Hasonlóképpen írnak az olasz lapok is, amelyek igyekeznek a tény jelentőségét csökkenteni. A Giornale d'Italia azt írja, hogy

Japán sehol sem tett olyan kijelentést, hogy ezt a szigetet birtokában szeretné megtartani. Ha Franciaországnak annyira fontos, hogy a japán csapatok elhagyják a szigetet, vegye rá demokrata barátait arra, hogy felesleges intervenciókkal ne nyújtsák tovább az áldatlan háborút, amely amúgy is Kína teljes vereségével fog végződni.

FRANCIA ÉS ANGOL JEGYZÉK TOKIÓHOZ

(TOKIÓ.) A francia kormány utasította tokiói követét, hogy kérjen felvilágosításokat a japán kormánytól Hainan sziget megszállásának okairól és annak időtartalmára vonatkozólag. Hir szerint az angol kormány is hasonló jegyzéket fog intézni a japán kormányhoz.

A VÉGSŐKIG VÉDI MADRIDOT A VALENCIAI KORMÁNY

(HENDAYE.) (Reuter.) Negrin miniszterelnök és Del Vayo külügyminiszter, mint tudvalevő, repülőgépen Alicante-ba utaztak, hol Miaya tábornok, a köztársasági spanyol hadak főparancsnoka fogadta őket. A harcterek és a politikai élet vezeterei között megállapodás jött létre olyan irányban, hogy Valenciát és környékét a végsőkig védelmezni fogják. Ennek értelmében Juan Negrin székhelyét ismét Madridba helyezte át. Ez a tény sokkal tragikusabb körülmények között zajlott le, mint a valenciai kormány 27 hónap előtti távo-

zása, amikor Largo Caballero, az akkori miniszterelnök, a nemzetiek nyomása előtt távozni volt kénytelen.

MÁR HÁROMSZÁZEZERRE EMELKEDETT A MENEKÜLT KÖZTÁRSASÁGIÁK SZÁMA

(PERPIGNAN.) (Havas.) A Franco-se regék elől menekülő köztársaságiak száma háromszázezerre emelkedett. Francia véleménye szerint ezzel a menekülő árada véget is ért és több átlépőt nem is várnak.

KIK BOMBÁZTÁK DEVONSHIRET?

(LONDON.) (Reuter.) Minorca sziget elfoglalásánál, mint tudvalevő, bombatámadás érte a köztársasági vezetőket elmenekítő Devonshire nevű angol cirkálót. A brit közvéleményt rendkívül módon felháborította az esemény, annál is inkább, mert a megtámadásban provokációs jelleget látnak. Beavatott körök szerint a kormány most bizottságot küld ki annak felülvizsgálására, hogy a támadás nemzeti, vagy köztársasági részről érte-e a hajót.

KATONAI EGYZEMÉNYT SÜRGET A JAPÁN PARLAMENT TÖBB KÉPVISELŐJE

(TOKIÓ.) (Domei.) A japán parlament tegnapi ülésén több képviselő felszólalt, hogy a kormány egészítse ki a Róma, Berlin és Tokió között megkötött antikomintern-egyezményt katonai szerződésekkel is, amely annyit jelent, hogy kössön Itália, Németország és Japán katonai szövetséget is. Rendkívül figyelemreméltó, hogy a kormány az egyenes válaszadás elől elzárkózott és ezért nem látszik kizártnak, hogy Tokió komolyan foglalkozik a katonai szerződés tervével.

A felszólalók közül különösen nagy hatást keltett Koyama képviselő felhívása, hogy a kormány ne utánozza Európát és Amerikát, amelyek hasztalan szóvitákkal töltik az időt, hanem gyorsan cselekedjenek.

ZAVARGÁSOK INDIÁBAN

(NEW DELHI.) (United Press.) Abból az alkalomból, hogy a kongresszuspárt elnökválasztásán Gandhi jelöltje vereséget szenvedett, igen sok tüntetés zajlott le a kormányzat ellen, mert a Mahatma hívei azt állítják, hogy brit befolyásolásra ütött ki számukra rosszul a választás. Mandalayban tegnap tüntető felvonulásra kért engedélyt a gandhisták pártja, amelyet a belügyi hatóságok nem engedélyeztek.

Mindennek ellenére mégis összeverődött a tömeg, amelyre a karhatalom, amikor a tüntetés már fenyegetővé erősödött riasztó sortűzet adott. A mintegy 20 ezer jelenlévő között pánik tört ki és ennek következtében a sebesültek száma igen nagy.

ROMÁNIA UJ MEGHATALMAZOTT KÖVETET KÜLD TOKIÓBA

(BUCURESTI.) Románia március elsejével új meghatalmazott minisztert küld Tokióba. A meghatalmazott miniszter Gheorghe Parascu lesz, aki eddig a külügyminisztériumban teljesített szolgálatot.

MEGKEZDTE TÁRGYALÁSAIT ROMÁNIA ANGLIAI KÖVETE

(LONDON.) (Reuter.) Tilea Viorel tegnap felkereste a külügyi hivatalban

Hudson külügyi államtitkár és vele hosszas tárgyalást folytatott. A megbeszélésről nem adtak ki hivatalos jelentést.

JAPÁN FENNÁLLÁSÁNAK 2599. ÉVFORDULÓJA

(TOKIÓ.) A japán birodalom tegnap ünnepelte a birodalom fennállásának 2599. évfordulóját. Az ünnepségen a külföldi vallási ceremóniákat maga a császár vezette, résztvettek a magasrangú tisztviselők és a császári udvar és család tagjai. Az ünnepség alkalmából számos politikai elíteltet részesítettek közkegyelemben.

NEM OLDÓDOTT MEG A BELGA KORMÁNYVÁLSÁG

(BRÜSSZEL.) Spaak, a lemondott miniszterelnök az érdeklődő újságíróknak kijelentette, hogy még egyelőre semmi bizonyosat nem tud mondani azoknak a tárgyalásoknak eredményéről, amelyek az új kormány megalakítása céljából lefolytatott.

— Sokkal nehezebb — mint önkönszik — Belgiumban létrehozni a megállapodást.

— mondotta. A volt miniszterelnök egyébként szombaton délelőtt Lipót királynál újlag kihallgatáson volt és a késő délutáni órákig folytatta vele tárgyalásait.

ANGLIA EGYEDÜL ÖLDJE MEG A PALESZTINA-KERDEST

(LONDON.) A Daily Mail jelentése szerint abban az esetben, ha a londoni kereskedelmi-konferencia eredménytelenül végződik, — már pedig sok remény nincs az arabok és a zsidók meg egyezése — Anglia önállóan oldja meg Palesztina bonyolult kérdését. Chamberlain már el is készítette erre vonatkozó tervezetét, amely teljes nemzeti függetlenséget biztosít az araboknak és kötelezettséget vállal arra, hogy a zsidó bevándorlók soha nem kerülhetnek számbeli túlsúlyba az arabok rovására. A tervezet viszont megrendíthetetlen módon biztosítja a Palesztinába már kivándorolt és ott letelepedett zsidók helyzetét, jog- és vagyon- és életbiztonságát. Egyidejűleg az angol miniszterelnök terve lehetőséget nyújt arra is, hogy a Palesztinában már otthon nem találó zsidóságot az angol birodalom más gyarmati területein telepítsék le.

NEGRIN UJABB BÉKEJAVAS- LATA

(LONDON.) Negrin, a köztársasági Spanyolország miniszterelnöke az angol és francia békejavaslattal kapcsolatosan új előterjesztést tett, amelyben javasolja a polgárháború befejezésének meggyorsítását, a köztársasági politikai jogának elismerését és a köztársasági vezérek részére a szabad elvonulás jogának biztosítását.

MIRŐL TÁRGYAL CIANO VAR- SÓBAN?

(RÓMA.) Ciano gróf olasz külügyminiszter varsói látogatásával kapcsolatosan a lengyel lapok azt írják, hogy az Beck külügyminiszter olaszországi látogatásának udvarias viszonya. A lengyel külügyminiszter tájékoztatni fogja az olasz külügyminiszter azokról a tárgyalásairól, amelyeket Hitler vezérkancellárral és Ribbentrop külügyminiszterrel folytatott. A lengyel lapok szerint Közép-Európában Olaszországnak, Lengyelországnak és Németországnak döntő szerepe van. E három állam között sincsen semmi ellentét és a további közös elhatározás, valamint magatartás megállapítása teszi indokolttá Ciano varsói látogatását.

KÉT HÉT MULVA KÖZLI ITÁLIA VÉGLEGES TERÜLETI IGÉ- NYEIT FRANCIAORSZÁGGAL SZEMBEN

(RÓMA.) Ciano olasz külügyminiszter két hét mulva Berlinbe utazik, ahol ismertetni fogja Hitler kancellárral Itália végleges álláspontját Franciaországgal szemben támogatott területi igényeit illetően. Kiszívárgott hírek szerint a tuniszi kérdés rendezésénél nagy szerep jut a tuniszi beynék is.

— Szabadságra megy az igazságügyminiszter. Bukarestből jelentik: Victor Iamandi igazságügyminiszter 12 napi szabadságra megy, amelyet külföldön tölt el. Távollétében az igazságügyi minisztérium vezetését Ralea Mihail munkügyi miniszter fogja ellátni.

A francia sajtó szerint:

XI. Pius pápa élete és példája megköveteli, hogy márványba mintázzák

Hódoló határozatot hozott a fasiszta nagytanács XI. Pius pápa halála alkalmából — A palesztinai zsidóság részvétlétávirata a Vatikánhoz

(RÓMA.) (Stefani.) XI Pius pápa Öszentségének halála még mindig döbbenetben tartja a világ katolikussait és — valláskülönbség nélkül — mindazokat, akik a nagy humanistának és a béke törhetetlen zászlóvivőjének életét ismerik. Ennek tudható be, hogy az örök városba és a Vatikánba ezerszámra özönlik a részvétlétáviratok tömege.

Allamférfiak, magasrangú katonatisztek és polgáremlékek sietnek leróni részvétlétük kifejezésével hódolatukat a nagy elhunyt emléke iránt. Egész Olaszország gyászban van. A városok valamennyi házában gyászlobogó leng és a templomokban gyászistentiszteleteket tartanak.

AZ OLASZ KIRÁLY ÉS CSÁSZÁR KEGYELETE

A piemonti herceg, Viktor Emanuel király és császár megbízottja tegnap reggel 9 órakor megjelent a sixtini kápolnában, ahol Pacelli bíboros fogadta. A piemonti herceg hosszabb ideig időzött a ravatal előtt és meghatóttan rótt le a királyi és császári ház kegyeletét a halott pápa koporsójánál.

A SAJTÓ OSZTATLAN EL- ISMERÉSE

A nemzetközi sajtó kivétel nélkül meghatótt szavakkal adózik XI. Pius pápa Öszentségének azért az emberfeletti munkáért, amellyel papsága tartama alatt az általános béke érdekében kifejtett. A francia Le Jour és az Echo de Paris azt írják, hogy az az erő kifejtés, amelyet XI Pius pápa uralkodása alatt tanusított,

olyan erkölcsi alap volt, amely az egész világ elismerésével találkozott

Sajnos, abban a pillanatban halt meg, amikor Európában ismét felütötte fejét a zavar és most nincs örvény, hogy a béke lobogó fátylóját magasán fenntartva mutathassa. A Petit Parisien szerint a pápa egyetlen célja az idealizmus, a humanizmus és a békevágy megvalósítása volt. Szokatlan eréllyel hirdette az általános szeretet doktrínáját.

A katolikus világnak olyan imponáló alakja volt, akinek élete és példája valóban megköveteli, hogy márványba mintázzák.

Mindig az igazságot és a békéért élt. Vajha eszméi termékeny talajra találnak. Nem volt olyan nap, amikor ne harcolt volna a békéért és szeretetért. Erélyesen foglalt állást a jelenkor egyik legnagyobb tévhite, a fajlételem ellen.

A Matin azt írja, hogy nemcsak a katolikus világot, hanem az egész emberiséget nagy csapás érte XI. Pius halálával. A legmelegebb hangon emlékezik meg a nagy halottról a Le Figaro, a Le Populaire és Humanite is. E lapok megállapítása szerint

XI. Pius pápa élete külön fejezete lesz az emberiség történetének. Bátorsággal és kiváló képességekkel igyekezett megvalósítani nemes eszméit, miért is ravatala előtt az egész

világ meghajtott fővel gyászol.

A ZSIDÓSÁG RÉSZVETE

Legújabb római jelentés szerint tegnap délután megérkezett a Vatikánvárosba a palesztinai zsidó komité részvétlétávirata is, amelyben kegyeletét és részvétlét fejezi ki a nagy halott emlékével szemben és meleg szavakkal emlékezik meg arról, hogy XI. Pius pápa a zsidóság érdekében is felemelte szavát.

A FASISZTA NAGYTANÁCS HÓDOLÓ HATÁROZATA

(RÓMA.) (Stefani.) A fasiszta nagytanács péntek éjjeli ülésén kegyelettel adózott a pápa emlékének és a következő határozatot hozta:

„A fasiszta nagytanács hódolótát nyilvánítja XI. Pius pápa Öszentsége emléke előtt, aki fáradhatatlan munkával, nagy megértéssel az egyház és az állam közötti együttműködést létrehozta és így a lateráni megegyezést megteremtette“

A nagytanács a határozathozatal után a gyász jelül e hét szerdájáig elnapolta magát.

HAT TEMPLOMBAN ÁLLITJÁK FEL PIUS PÁPA RAVATALÁT

(VATIKÁNVÁROS.) Az új pápaválasztó konklávé pontos idejét még nem állapították meg. Tegnap délután öt órakor a sixtini kápolnából a Szent Péter bazilika szentélyes kápolnájába szállították át XI. Pius pápa fekete lepellet letakart holttestét és ott a Cartona olasz festő által készített Szentháromság képe alatt levő oltárnál, a Bernini által készített szinarany szentélytartó előtt ravatalozták fel.

A konklávé megelőző bíborosi kongregáció is megtartotta tegnap első ülését, amelyen elhatározták, hogy a Szentatya koporsóba zárt holttestét 3 napon át hat különböző templomban ravatalozzák fel és mind a hat templomban lefolytatják a rendes temetési szer tartást. A legutolsó napok temetési szer tartásának helyét és idejét azonban még nem jelölték ki. Az elhunyt pápa utolsó kívánásának megfelelően elődje, X-ik Pius pápa mellé temetik.

(RÓMA.) Ujabb jelentés szerint a bíborosi kongresszus mai ülésén csak általános egyházi kérdéseket tárgyaltak le. Elhatározták, hogy az összes bíborosoknak Rómába való megérkezése után vonul a bíborosi testület a Vatikánba, amelyet a konklávé idejére teljesen elzárna a külvilágtól, hogy semmi se befolyásolhassa az új pápa megválasztásánál a bíborosok elhatározását. A konklávé a Sixtini kápolnában naponként négyszer fog szavazni. Kétszer délelőtt és kétszer délután. Az új pápa érvényes megválasztásához a bíborosok kétharmad szavazata szükséges. Az új pápa lesz a 262. Szent Péter apostol után.

A pápai trón betöltésére legesélyesebb jelöltek Pacelli bíboros, Tedeschini, Salotti és Marnaggi bíborosok, de esélye lehet La Piazza Vignona velencei bíborosnak is.

Összetörte a gyümölcsös sátor és maídnem halálra gázolta tulajdonosát a járdára felrohanó gépkocsi

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Két súlyos forgalmi baleset történt tegnap városunkban. A 39 Cluj rendszámú tehergépkocsi, amelyet Braetz Mihály sofőr vezetett, 5 óra tájban a Regele Ferdinand ut és a Neculcea utca sarkán összeütközött a 635 jelzésű kolozsvári szállítókoocsival, amelyet Fekete Dániel hajtott. Az erős összeütközés következtében a gépkocsi súlyosan megrongálódott, a szállítókoocsi lova pedig megsérült. Szerencsére, hogy a nagy forgalom ellenére járőrökben nem esett kár. Az őrszolgálatot teljesítő forgalmi rend-

őrök a karambol színhelyére siettek, az összeütközés okának megállapítása céljából és hogy a közben megbénult forgalmat helyreállítsák. Majd részletes jelentést tettek a forgalmi ügyosztálynak, amely megindította az eljárást.

A második összeütközés a Dohánygyár előtt történt, ahol tegnap este Szamosfalváról nagy sebességgel a város felé rohanó ismeretlen gépkocsi, irányt tévesztve beleütközött a gyár épülete előtt a gyalogjárón levő gyümölcsös sátorba és azt teljesen szétrombolta. Buteanu Pavel, a

kis gyümölcsös sátor tulajdonosa. — akinek az utolsó pillanatban sikerült félreugrania a járdára felrohanó autó elől — megjelent a rendőrségen és elpanaszolta, hogy a gázoló gépkocsi igen súlyos kárt okozott neki, mert egész árúkézletét megsemmisítette és 4000 lej értékű ponyvaernyőjét szétzakította. A szolgálatos rendőrkapitány az ügyben szigorú vizsgálatot indított meg.

Ötmillió angol fontos kölcsönt kap Románia Angliától

(LONDON.) Azoknak a tárgyalásoknak az eredményeként, amelyeket Geny phill dús gazdag angol tőke folytatótt le a román kormány tagjaival és a nagyipar képviselőivel, Románia valószínűleg 5 millió angol fontos kölcsönt fog kapni Angliától.

Anglia hajlandó arra is, hogy nagymennyiségű fát és gabonát vásároljon Romániától, amelyet angol fonttal fizetne és, ezenkívül Constanta mellett új tengeri kikötőt is építené, amely flottabázisul is szolgálna Románia részére. A kölcsön egy részét áruhitel formájában kapná meg Románia. A kölcsönt és a kereskedelmi kapcsolat kimélyítését angol körökben azzal indokolják, hogy a nyugati államoknak is joguk van a Balkán-államok gazdasági termékeinek használatára.

— Egy hétre betiltották a budapesti Népszavát. Budapestről jelentik: A belügyminisztérium a mai naptól számított egy hétre betiltotta a budapesti Népszava megjelenését, mert egy külföldi államot sértő cikket közölt.

— Ujabb letartóztatások a dohányuccai bombamerénylet ügyében. Budapestről jelentik: A dohányuccai zsidó templomnál elkövetett bombamerénylet ügyében a rendőrség erélyesen folytatja a vizsgálatot és tegnap letartóztatta azt az elegánsan öltözött barnatászkás férfit, akit a merénylet idején a zsinagóga között láttak olázkodni. Elfogtak egy másik fiatalembert is, akinek nevét a nyomozás érdekében nem hozzák nyilvánosságra és akinek lakásán olyan vegyszert találtak, amelyek azonosak a dohányuccai zsinagógából kijövő köze dobott bombák vegyzerével.

— Súlyosan elítélték a 10 millió pengős valutacsempészeket. Budapestről jelentik: A törvényszék uzsora-bírósága tegnap hirdetett ítéletet a két héttel ezelőtt leleplezett 10 millió pengős valutacsempészek bűnyüében. A bíróság Schwartz Lajos Jenő kereskedőt, a csempésztársaság vezetőjét és tíz büntársát egyenként 4-4 évi fegyházra és egyenként 6000 pengő pénzbírságra ítélte, míg Brach Irma nővédlőttat 6 hónapi elzárással sújtotta.

— Könnyű lefolyású Roo-sevelt betegsége. Washingtonból jelentik: Roo-sevelt elnök egészségügyi állapota egyáltalában nem veszélyes. Az amerikai elnök könnyebb náthalázban betegedett meg, amely már mulóban van és az orvosok véleménye szerint hétfőn már el is hagyhatja betegszobáját.

— Csütörtökön kezdí meg a magyar parlament a zsidó törvényjavaslat tárgyalását Budapestről jelentik: A magyar képviselőház csütörtökön kezdí meg a zsidó törvényjavaslat általános tárgyalását, a szakbizottság által elfogadott megszövegezésben.

— Cancio pénzügyminiszter lett a Nemzeti Törlesztési Pénztár elnökigazgatója. Bucurestiből jelentik: Királyi törvényrendelettel Mircea Cancio pénzügyminisztert nevezték ki a Nemzeti Törlesztési és Kölcsönpénztár elnök-igazgatójává. Constantin Bursa, T. Jordan, E. Marian, G. Aleseanu és Badescu Rosiori az igazgató-tanácsba kaptak kinevezést.

— Mintafalut létesítenek Bucegi tartományban. Bukarestből jelentik: Bucegi tartományban mintafalut létesítenek, amelyet a legmodernebb utakkal látnak el, fürdőkkel, sportteleppel és játszótérrel és villanyvilágítással, valamint olyan egészségügyi berendezésekkel, amelyek a legmagasabb civilizációt fogják visszatükrözni. Egyidejűleg a mintafaluban a mintaszéri közigazgatást és gazdálkodást is meghonosítják.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej. Jelíges és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

ADÁS-VÉTEL

EVTIZEDEK óta fennálló, jólbevezetett komplettül berendezett, gondtalan megélhetést biztosító női és férfi fődrászat eladó a város legfogalmasabb helyén betegség miatt. Címeket „Nagy idegenforgalom” jelígerre a Novába, Str. Memorandu lui 16. (1337)

MEGVÉTELRE keresetkötő egy használt szóttyvas fürdőkád. Cal. Reg. Carol 22. (1629)

ELADÓ C. Ignate 2 szoba, konyha, elő-, fürdő, someseni házhely Cojocna házhely. Cim a kiadóban. (1647)

KÉT motorbicikli sürgősen eladó. Str. Lazar 9. (1672)

ALLÁST KAPHAT

CSEMEGÉS és fűszeres segédet azonnali belépésre keresek. Goldstein bogeda, Cal. Regele Ferdinand 16. (1593)

KIFUTÓFIUT felvesz Corvinus géposztály. Cal Reg. Ferdinand 62. (1642)

NŐI ruhavarráshoz kézilányt keresek. Glancz, Str. Vulturcan 2. (1673)

KÜLÖNFÉLEK

FIGYELEM! Bálókra és más alkalomra szmokingot női bál- és jelmezhúkat vagy választékban kölcsönzünk. Intim, Str. I. Maniu 6. (1430)

JELMEZKÖLCSÖNZÉS délutáni órákban. Str. Bob 2. (1564)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél, Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

NEMET nyelvet biztos sikerrel, akadémián és egyetemen anyagot is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

KERESKEDELMi megbízásokat, jobb cikkeket képviselőket, incassot vállal (ju talékra) Biroul Frenkel, Turda. (V4106)

KIADÓ LAKÁS

MÁJUS 1-ére kiadó 3 szoba, konyha, fürdőszoba, kerttel. Str. Fabrica de Zahăr 4. szám. (1503)

BUTOROZOTT szoba napos terasszal kiadó. Str. Rosetti 10. (1472)

Rádió

1939. Február 13. HÉTFŐ.

BUKAREST. 6.45: Torna, orvosi tanácsadó, hírek, zene. 10.15: Előadás. 12: Hanglemezek. 13: Hírek. 13.10: A Sibiceanu zenekar hangversenye. 14.10: Hírek. 15.10: Hírek. 18: Énekhangverseny. 18.22: Dogariu: Dacophon. 18.40: Badulescu énekel. 19: Időszéri közlemények. 19.15: Buielii: Falusi trió. 19.45: Énekhangverseny. 20.05: Felolvasás. 20.20: Rádiózenekar. 21.10: Cocoresca Magda zongorázik. 21.35: Lemezek. 22: Hírek. 22.15: Tánclémezek. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zene.

BUDAPEST. 7.45: Torna, zene, hírek. 11.45: Felolvasás. 13.10: Hanglemezek. 14.30: Állástalan zenészek hangv. 18.10: A budapesti Külteteki Munkás Dalkör és a Budapesti Haladás Dalkör vegyeskarának hangversenye. 20.50: Ének zongorakísérettel. 23.10: A magyar Női Vonósnyegyes hangversenye. 24: Közvetítés a Baross kávéházból: Parkas Jenő és cigányzenekara muzsikál, Cselényi József énekel. 1.05: Hírek.

— **Milyen dalárdák szerepeltek az Ady-Eminescu emlékűnnepélyen?** Lapunkban beszámoltunk a kolozsvári Munkás Atheneum rendezésében lefolyt Ady-Eminescu emlékűnnepélyről. Tudósításunk kiegészítésül az ünnepélyen közreműködött dalárdák szereplésével kapcsolatosan közöljük a következőket: A nyitányt az Építőmunkások Dalkara énekelte a 1) Dely Szabó Géza; Cántul muncii és 2) Gounod: Faust induló műsorszámokkal. Utó Lajos karnagy vezetésével. A dalárdák közül másodiknak a Bőripari Munkások Dalárdája szerepelt: 1) Dely Szabó Géza; Cántul muncii és 2) Fel, dolgozzunk! c. dalokkal. A Gutenberg dalkara a 1) Jelige, 2) Eminescu-dal, 3) Ady dalokkal szerepelt. Végül az ünnepélyt bezáró Innul Regalt a Bőripari Munkások Ének-kara énekelte önállóan és nem az Építő Munkások Dalkarával együttesen.

— **Betörők garázdálkodnak Désen.** Désről jelentik: Ismeretlen tettesek az éjszaka folyamán behatoltak Rác Kálmán dési lakatos műhelyébe, ahonnan 1500 lej értékű szerszámot vittek el. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Két orvos-versenyen első lett a craiovai ál-főorvos, aki hamisított oklevéllel foglalta el hivatalát

(BUCURESTI.) Beszámoltunk a craiovai ügyészség szenzációs leleplezéséről, amelynek során megállapította, hogy a város főorvosa Ion Dogaru évenként keresztül hamisított oklevél alapján folytatta tevékenységét és teljesen hiányzott a megfelelő orvosi képesítése. A vizsgálat újabb igen érdekes megállapításokat hozott. Kiderült, hogy a három évvel ezelőtt megtartott orvosi pályázaton Dogaru nagy fölény-

nyel első helyezést ért el, maga mögött hagyva diplomával rendelkező és megfelelő képesítésű pályázó társait. A múlt év végén pályázatot hirdettek városi főorvosi állásokra. A vizsgálóbizottság pártatlan szigorúságáról volt közismert, ennek ellenére a pályázat első helyezettje „dr.” Dogaru lett, aki az eredmény alapján el is nyerte a craiovai főorvosi tisztséget.

Három emberéletbe került a feleség hűtlensége

(UJVIDÉK.) A vajdasági Fehértemplom városában tegnap hármás halállal végződő szerelmi tragédia játszódott le. Pálincás Ferenc tisztviselő néhány nap óta súlyos beteg fekiútt a kórházban. Meghallotta, hogy felesége idegen férfi udvarlását fogadja. Kiszökött a kórházból és revolvert szerzett. Azután a háza közelébe osont, meglesve, amikor felesége a férfi kísé-

retében kilépett a kapun. Utánuk ment egész a kávéházig, ahol az asszony és a férfi helyet foglaltak. Pálincás akkor az asztalukhoz rontott, előkapta revolverét és a nőnőlte feleségét, majd a kíséretében levő férfit is, akiről kiderült, hogy Wittenberg Jánosnak hívják. Azután, mielőtt megakadályozhatták volna, önmagáért végzett.

Február 15.-én megkezdik a kézműparosok iparendéjeinek kiadását

A kolozsvári munkakamara a kézműparosmesterek tudomására hozza, hogy 1939. február 15.-étől megkezdődik az iparigazolványok kibocsátása. Mindazok, akik kéréseket adtak be az igazolványok elnyerése végett, február 15.-i a következő igazoló iratokat kell eljuttassák a munkakamarához: 1. Mesterkönyv. 2. 200 lejről szóló nyugta, amely összeget a Társadalombiztosítóhoz kell befizetni. 3. A városi főorvosi hivatal által kibocsátott műhely-műkö-

dési engedély. 4. Két darab fehér alapú 6x9-es fénykép.

A kolozsvári munkakamara lapunk utján hívja fel a kézműparosok figyelmét arra is, hogy akik régi iparendéjeiknek mesterkönyvre való kicserélése végett benyújtották és akiknek működő műhelyük van, kötelesek új iparigazolványt kérni és ezekhez a kérésük hoz kötelesek mellékelni a felsorolt okiratokat is.

Reuter jelenti:

(BUDAPEST.) A német kormány könyv alakban fogja ismertetni a négyéves terv eddigi eredményeit.

(VARSÓ.) A lengyel hatóságok újabb nagyarányú valutacsempészetről rántották le a leplet a lengyel-szlovák határon.

(BUDAPEST.) Az értéktözsde magánforgalma igen szilárd volt. Különösen a kulisz-papírok iránt mutatkozik nagy kereslet.

(BELGRÁD.) A délszerbiai esőzések következtében erős olvadás indult meg, amely több helyen árvízvet okozott.

(JERUZSÁLEM.) A jeruzsálemi óvárosban tegnap bomba robbant és két embert megölt. A bombát eredetileg Cort vezérkari főnöknek szánták, aki negyedórával azelőtt járt a merénylet színhelyén.

(JERUZSÁLEM.) A Jaffa-Jeruzsálem országutagon tegnap egy bomba, amikor egy társasgépkocsi áthaladt felette, felrobbant. Három ember meghalt és nyolcan megsebesültek.

(JERUZSÁLEM.) A transzjordániai határon nagyobb arab banda kísérelte meg a behatolást. Tervükben a határvédő osztagok megakadályozták őket.

(LEIPZIG.) Az idei leipzig-i árumintavásárra eddig 34 nemzet jelentette be részvételét.

(BUDAPEST.) Imrédy miniszterelnök náthalálban megbetegedett. Állapota azonban nem veszélyes.

(DAMASZKUSZ.) A hatóságok letartóztattak Aleppóban két parlamenti képviselőt, akiket a demonstrációs sztrájkok megrendezésével vádolnak. Ezekkel a letartott parlamenti tagok száma már hétre emelkedett. Szíriában továbbra is igen feszült a helyzet.

(LONDON.) A munkanélküliek tegnap ismét a Downingstreet-i elnöki palota előtt tüntettek és heves kifakadásokkal követelték kenyeret és munkaalalmat. A felvonulókat a arhatalom oszlatta szét.

(LONDON.) A Bow Streeten elfogott 18 éves fiatalemberrel iderült, hogy megfelelő díjazás ellenében egy címre kellett elvinnie a dinamit-patronokat, amelyek dobozokban voltak és amelyekről nem tudta mit tartalmaznak. Mire a rendőrség a megadott címre kiszállt, az ideiglenes bérő ismeretlen helyre távozott.

(LONDON.) A Scotland Yard vezetésére elrendelte, hogy a parlamenti karzatokra érkezőket, mielőtt az épületbe lépnek, meg kell motozni. Erre az a fenye-

Kövekkel beverte a vonat ablakát, mert az nem gázolta el

(MAROSLUDAS.) Fülöp János Bogota községbeli gazda a vasártól való visszatérése alkalmával ittas fővel lefeküdt a Ludas-Bogota közötti vasútvonal töltésére, hogy a közelgő vonat elgázolja. Társai kétségbeesetten igyekeztek tetteinek végrehajtásában megakadályozni és lerángatták a sínerről, egyik a vonat első ládát és megállította. Fülöp mikor látta, hogy a vasútvonalon nem sikerült kövekkel beverte a vonat ablakait. A csúszásosság megindította ellene az eljárást.

Halálra gázolta a vonatot a lövővárosi kereskedő

(PLOESTI.) A vasúti állomás közelében a sín mellett eszméletlen férfire bukkantak a pályőrök. Az ismeretlen férfi jobb lába térdéből hiányzott, fején pedig súlyos sérülések voltak. Bezárták a kórházba, ahol mintán műtétet hajtottak végre rajta, kiszéreltették. A rendőrség megállapította, hogy a szerencsétlen véget ért férfi Sandu Ilie bukaresti kereskedő, akit minden bizonnyal a vonat gázolt halálra.

Meggyilkolta apja hitelezőjét: tízezer lejeszerzővel kávéval süjtötték

(GALATI.) Petre Ucrainet Chiha Noua községbeli gazda nagyobb pénzösszeggel tartozott Strahilevici buznagykereskedőnek. A kereskedő többször szállította fel fizetésre adósságát, aki nem tett eleget a felszólításnak, aminek az lett a vége, hogy a kereskedő árvereztetett hitelezőjénél.

Az árverés annyira felbőszítette Ucrainet fiát, Ion Ucrainetet, hogy bosszút esküdt a kereskedő ellen. Megszölte Strahilevicit és két késszurással meggyilkolta. A galaci büntetőbíróság elítélte, amely a megtartott tárgyalás után 10 évi kényszermunkárai tétle

— **Hatalmas robbanás és tűz pusztított az áruházban.** Londonból jelentik: Manchesterben egy hatalmas áruházban tegnap az esti órákban tűz tört ki. A lángok egyszerre öt helyen is felcsaptak és a tüzet hatalmas robbanások dőreje kísérte. A nyomozó közegek feltevése szerint bűnös kezek munkájáról van szó és valószínűleg azt irmerénylők követték el.

— **Részeg barátai rendelkezésére bocsátotta szerelmesét a soffőr, akik súlyosan megfertőzték a leányt.** Buzából jelentik: Gheorghe Paduraru gépkocsivezető hosszabb időn keresztül udvarolt Smaranda Boboc Mersj községbeli leánynak. A napokban Paduraru miután alaposan felhajtott a garatra, maga mellé vette két soffőrtársát és a községbe hajtott. Itt megállt a leány háza előtt, kihívta, majd pedig beültette a kocsiba és visszahajtott a városba. Itt barátai rendelkezésére bocsátotta a leányt, akik súlyos betegséggel fertőzték meg. Mindhármuk ellen megindították az eljárást.

— **Romániában keresik a volt amerikai katona özvegyét, hogy átadják neki férje biztosítási összegét.** Bukarestből jelentik: Az igazságügyminisztérium az Északamerikai Egyesült Államok felkérésére jelentkezésre szólította fel A. Costea romániai származású egyént, aki az amerikai hadseregben szolgált. A felszólítást azért becsatolták ki, hogy Costea vegye át az amerikai hatóságoktól és hadseregtől részére járó hatalmas biztosítási összeget. Időközben kiderült, hogy Costea meghalt. A jelentős biztosítási összeg most az elhunyt amerikai katona özvegyét illeti meg, akinek személye a hatóságok előtt ismeretlen és csak annyit tudnak róla, hogy kisküküllői megyei származású.

Nyílt pályán való száguldas közben kettétört a motorosvonat tengelye

(TARGU-JIUL.) Kellemetlen kalandban volt része a Targu Jiu felé haladó motorosvonat utasainak Bidieni község közelében hatalmas zökkenéssel pillanatok alatt leállt a motorosvonat. A vezető leszállt, megvizsgálta a motort, majd meglepetéssel állapította meg, hogy a motorosvonat tengelye kettétört és ennek következtében állott le olyan hirtelen a szerelvény.

Szerencsére a vonat sebessége éppen csökkentett volt és annak köszönhető, hogy nem történt újabb tömegkatasztrófa. A szerencsétlenségről értesítettek a vasutihatóságokat, amelyen autóbuszokat indítottak a baleset színhelyére. A gépkocsik felvették a szerencsésen megmentett utasokat és beszálították Targu Jiulba.

— **Időjárás:** A bukaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a légnyomás növekedése, majd csökkenése, felhősödő égboltozat, északnyugati szél, változókéony hőmérséklet, eső várható.

— **Középisikolás leány titokzatos eltűnése** Dorohoiából jelentik: Eugenia Ignat 15 éves iparsikolai tanulóleány eltűnt szülei lakásáról. A bevezetett rendőri nyomozás nem tudott nyomára akadni, annak ellenére, hogy széleskörű nyomozást vezetett be és a leány több ismerősét kihallgatták. Minden valószínűség szerint a leány a főváros felé igyekszik, de nem lehet tudni milyen céllal. Nem lehetetlen az sem, hogy a leánykereskedők kezébe került. Személyleírását megküldték az összes rendőri hatóságoknak, hogy vissza juttassák a leánykát kétségbeesett szüleihez.

— **Agyonlőtte magát a tisztiszolga.** Bukarestből jelentik: Porumb Ioan 22 éves. Str. Viitor 70 szám alatt lakó közkatona revolverrel agyonlőtte magát s mire rátaláltak már halott volt. A helyszínre kiszállott bizottság megállapította, hogy az öngyilkosságnak valószínű oka — szerelmi csalódás.

— **A becsületes pincér jutalma.** Bukarestből jelentik: Flamond d'usgazdag francia földbirtokos üzleti ügyekben a fővárosban tartózkodott, ahol tegnap délelőtt bement a Carpati-bodegába tizórazim. Amikor fizetés után eltávozott, irattáskáját, amelyben hatalmas összeg volt, a bodega asztalán felejtette. David Dinu kiszolgáló pincér megtalálta az otfelejtett táskát és átadta a vendéglő igazgatóságának. Két óra múlva a d'usgazdag francia visszatért és érdeklődött, hogy nem felejtette-e ott irattáskáját. Amikor a pincér azt visszaadta jogos tulajdonosának, Flamond 3000 lejrel jutalmazta a pincér becsületességét.

— **A szudéta-vidékre költöznek a dob-
rudzsai német telepek.** Constantából jelentik: A dobрудzsai német telepek közül számosan előkészületeket tesznek, hogy elköltözzenek Romániából. A német telepeseknek az a szándékuk, hogy azokra a szudéta-német vidékekre költöznek, amelyeket Csehszlovákiától nemrég csatoltak Németországhoz.

— **Francia lap a román valuta helyzetéről.** Bukarestből jelentik: A L'Information párisi lap rendkívül érdekes cikket közöl a román valuta helyzetéről. A lap dicsőrevel és elismeréssel emlékezik meg azokról az intézkedésekről, amelyeket a román kormány fogantatott a román gazdasági élet és valuta védelmére.

— **Meghalt Réty Károly.** A város iparos társadalmának érdemekben gazdag tagja távozott az élők sorából. Idősebb Réty Károly mészárosmester 59 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. Ő alapította meg a Mészárosok Szövetségét és ugyancsak az ő érdeme a mészárosok székházának felépítése is. De részt vett az iparoság érdekeit szolgáló összes mozgalmakban és fáradhatatlanul dolgozott érdekükben. Halálát feleségén és három gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Elhunyt a egész városban osztatlan részvételt keltett. Temetése ma délután 5 órakor lesz a Maresal Foch 84. szám alóli gyászházban.

A városi segély kiutalását kérik a felekezeti tanintézetek

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A városok megszervezéséről szóló törvény előírja, hogy a községek költségvetésük 14 százalékát iskolák segélyezésére kell fordítsák.

A törvény nem tesz különbséget állami és felekezeti intézetek között

és így a városi segély összegét az összes iskolák egyarányban élvezik.

A törvény világos rendelkezései ellenére

Kolozsváron évek óta nem kapnak segélyt a felekezeti iskolák.

1938-ban, az akkori város vezetőség felsőbb rendelethez hivatkozva, megtagadta a magyar iskoláktól a segély kiutalását és azóta még hallani sem akartak a segélyről, bár a tanintézetek ve-

zetői mindent megkíséreltek a törvényes rendelkezés érvényesítésére.

A városi költségvetés összeállítása időszereget ad az iskolasegély ügynek. A felekezeti tanintézetek vezetői ezáltal nemcsak a polgármestert keresik fel panaszukkal a segély-ügyben, hanem kihagyást kérik dr. Tataru királyi helytartótól is, aki előtt feltárják a helyzetet és kérik fogják a törvény rendelkezéseinek érvényesítését.

A kisebbségi tanintézetek nagy várakozással tekintenek az ügy kimenetelére, annál is inkább, mert az évenként élvezett városi segély alapul szolgált az iskolaépületek karbantartására és amióta a segély folyósítását megtagadták, a romladozó épületek renoválásáról nem is gondoskodhatnak.

Felmentette az ítélőtábla a két lopással vádolt kereskedelmi utazót, akik a vonatban felejtett csomagot akarták átadni a vasúti forgalmi irodában

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Érdekes bűnügyben ítélkezett tegnap a kolozsvári ítélőtábla Popescu tanácsa. A múlt év őszén két kereskedelmi úgynök utazott a Kisilva—desi vonaton. Amikor Kisilván beszálltak a fülkébe, ott a hátlóban nagy csomagot találtak, amelynek tulajdonosa még a desi állomáson sem jelentkezett. Ekkor a két utazó, Bonosi Salamon és Zévi Henrik, a gazdátlan podgyászt leemelték és abban a hitben, hogy valaki a vonaton felejtette, át akarták adni a forgalmi irodában. Amint leléptek a vasúti kocsi lépőcsőjén éppen a kalauzzal és rendőrrel találkozott, akikől megkérdezték, merre van a forgalmi iroda. A kalauz megmutatta, a rendőr pedig szívesen hajlandó volt őket addig el is kísélni. Már majdnem az iroda ajtajához értek, amikor idősebb ur tűnt fel a tömegben, aki a csomag tulajdonosának nevezte magát. Bonosi és társa azonban kijelentették, hogy nem ismerik és ha valóban a gazdátlan csomag tulajdonosa, azt át veheti a vasúti irodában. A csomag tulajdonosa azonban nem akart vértani adig, hanem erőszakkal ki akarta tépni állítólagos jogos tulajdonát a két úgynök kezéből. A botrány láttára a rendőr közbelépett és valamennyiüket beki sértte a vasúti iroda helyiségébe, ahol megállapítást nyert, hogy a podgyász rádiókészüléket tartalmazott és az való-

ban a követelőző utas tulajdona.

A két utazót bekisérték a rendőrség re, ahol az esetről jegyzőkönyvet vettek fel, amit áttettek a desi ügyészséghez, amely Bonosi és Zévi ellen lopás címén emelt vádat.

A desi törvényszék a két vádlottat egy-egy évi fogházra ítélte.

Az ítélet ellen Bonosi felebbezést jelentett be és így az ügy másodfokon a kolozsvári táblához került. A táblai tárgyaláson Iepure táblai ügyész a törvényszék ítéletének megerősítését javasolta. A felebbező vádlott nevében dr. Pop Alexandru kolozsvári ügyvéd kifejtette azt, hogy a

két elítélt a legnagyobb jóhiszeműséggel járt el,

amit a rendőr és a vasúti kalauz vallo-mása is bizonyít, akikről a vádlottak érdeklődtek, hogy hol van a forgalmi hivatal. Ez világosan elárulja azt a célt, hogy a rádiókészüléket át akarták adni a szolgálatot teljesítő vasúti tisztviselőnek.

Az ítélőtábla ítéletében megállapította, hogy bűneset nem forog fenn

és Bonosit felmentette. De ugyanakkor felmentő ítéletet hozott Zévi esetében is, aki ugyan nem is felebbezett, de a tábla megállapítva, hogy bűntény nem történt, Zévi sem hibázható.

Közkegyelemben részesülnek a katonai könyvecskék láttamozását elmulasztók, ha március elsejéig ellenőrzésre jelentkeznek

(BUCURESTI.) A nemzetvédelmi minisztérium törvényrendeletet készített, amely közkegyelemben részesíti mindazokat az E-modellű katonakönyvecskés tiszteket és közlegényeket, akik nem jelentkeztek idejében láttamoztatás végett. Mindazok, akik az amnesztiában részesülnek akarnak, jelentkezni kötelesek az 1938. évi láttamoztatás végett a január 8-án megkezdett

és, március 1-ig bezárólag tartó ellenőrző felülvizsgálaton és kötelesek katonai könyvecskéiket bemutatni.

Amik az 1938. láttamozásra január 8-ika és március elseje között nem jelentkeznek nem részesülhetnek közkegyelemben a katonai igazolványoknak eddig elmulasztott láttamozása miatt.

Nemzeti jogai összességét élvezi a Kárpátalja-Ukrajnában élő román kisebbség

(PRÁGA.) A mintegy 13.000 lelket számláló román kisebbség tegnap gyűlést tartott, amelyen elhatározta a Román Nemzeti Tanács megalakítását. A gyűlésen, amelyet Staninska Dolyban tartottak, megjelent a szlovák kormány képviselője is, aki Volosin miniszterelnök beszédét olvasta fel. A beszédben a miniszterelnök megállapítja a román kisebbségi lojális viselkedését, biztosítja a románság összes jogait és többek között azt, hogy ünnepeiken saját nemzeti zászlóikat tüzhessék ki házaikra. Utalt a beszéd

arra, hogy a kárpátaljai kormány a román etnikai kisebbség lojalitását azzal is viszonzotta, hogy Jizi Moiset felvette a kormány hivatalos listájára a képviselőjelöltek közé.

Alexandru Marina dr., a Nemzeti Tanács elnöke válaszában hangoztatta a román kisebbség lojalitását a szlovák kormánnyal szemben és annak a véleményének adott kifejezést, hogy a csehszlovák-román baráti kapcsolatok továbbra is változatlanul fenn fognak állani és még jobban kimélyülni

Márton Áron püspökhé szentelése alkalmából díszgyűlést tartott az Erdélyi Pázmány Társaság

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség Pázmány Társasága Márton Áron püspök felszentelése alkalmából tegnap este díszgyűlést tartott a piarista gimnázium dísztermében, amelyre zsufolásig megtöltött a közönség. A megjelentek sorában ott voltak Betegh Miklós, az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség elnöke, a gyulafehérvári káptalan tagjai, dr. Csuka Zoltán, a budapesti „Láthatár” szerkesztője, dr. Jelen Gyula, dr. György Lajos, Kristóf György, továbbá számos egyházi és világi előkelőség.

Pakocs Károly pápai kamarás, szatmári kanonok, a Társaság elnöke megnyitó beszédében párhuzamot vont a katolikus püspök és a katolikus irói hivatás között. Mindkettő az isteni szellem megszállottja és hordozója, vezetésre és a lelkekben a szeretet és világosság gyújtására hivatott. Ez a kettősség és párhuzamos rendeltetés adott jogcímet a Pázmány Társaságnak arra, hogy díszgyűlést tartson. — Kiss Jenő verseiből olvasott fel, melyek közül „Márton Áron” című szonettje érte el a legnagyobb hatást. Dr. Biró Venczel tartományi piarista rendfőnök váratlan betegsége miatt „Erdély székely püspökei” című előadását Reischel Arthur gimnáziumi tanár olvasta fel. Dr. Eröss Alfréd „Laudes siculorum” című előadott versei nagy sikert arattak. Dr. Gyárfás Elemér, az Erdélyi Egyházmegyei Tanács világi elnökének, a Társaság alelnökének zárószóival ért véget a díszgyűlés. Az ünnepi gyűlésen igen nagy sikerrel működött közre a Marianum kitűnő énekkara Kotsis Cecília tanár-nővér szakavatott vezénnyelével.

Sétarepülés közben lezuhant a pilóta és barátja

(BUCURESTI.) Az „Ordinea” súlyos természetű repülőgép balesetről ad hírt, amely az otopeni repülőtéren történt. Andrei Costin fiatal pilóta-növendék néhány kört írt le a levegőben Klemm-típusú géppel, majd pedig leszállt és maga mellé vette Nitescu nevű barátját és ismét fel-emelkedett. Sétarepülést tettek a főváros felett, visszatértek a repülőtérré és leszállni készültek. Leszállás közben a gép hirtelen elvesztette egyensúlyát és mintegy 60 méter magasból lezuhant. Mindkét utasát súlyos sérülésekkel szállították be a katonai kórházba. Állapotuk komoly aggodalomra ad okot.

Tesztelés

Ladányi Gedeon a magyar főiskolás gyorskorcsolyázóhajnok. Budapestről jelentik: Magyarország főiskolás gyorskorcsolyázóhajnokát Ladányi Gedeon nyerte, aki mindhárom bajnoki szombat első helyen végzett. Eredmények: 500 m.: 48 mp., 1500 m.: 2 p 39.9 mp. 5000 m.: 9 p 09.3 mp. Végeredményben Ladányi 156.23 ponttal nyerte a bajnokságot.

BERLINBEN tegnap kezdődött meg a nemzetközi fedettpálya atlétikai viadal, amelyen Rátonyi magyar futó is indult. Az első versenynapon az 1500 méteres síkfutást bonyolították le, amelyben a német Schaumburg győzött 4 perces idővel. Rátonyi 4 p 03.2 mp-el ötödik lett.

Budge és Vines, a híres teniszszők 14 mérkőzését 86.275 ember nézte végig és 129.850 dollár (kb. 25 millió lej) bevétel volt.

BUDAPESTEN ma játszik le az ősről elmaradt Kispeszt—Nemzeti bajnoki mérkőzést.

Németország—Magyarország 6:2. A Zürichben zajló jégkorongvilágbajnokságok során Magyarország tegnap játszotta utolsó mérkőzését Németország ellen. A magyar csapat 6:2 arányban szenvedett vereséget a kitűnően játszó németektől.

Döntetlenül szerepelt a Hungaria Belgrádban. Tegnap délután játszotta le mély sáros pályán a Hungaria nemzetközi mérkőzését a Beogradsky csapatával, amely 1:1 arányban döntetlenül végződött. A közönség lelkes fogadtatásban részesítette a magyar csapatot, amely az első félidőben 1:0-ra vezetett. A kék-fehérek gólját Kardos lőtte. A Beogradsky Marinovic révén egyenlített.

Megkezdődtek a világbajnoki síversenyek. Zakopaneból jelentik: Tegnap ünnepélyes külsőségek között nyitották meg a világbajnokságokért folyó síversenyt, amelyen 13 nemzet legjobb versenyzői vesznek részt.

Kicsoda nekünk a püspök?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A dicsőségesmultu Erdélyi Róm. Kath. Egyházmegye ezerfajta hullámtól ostromolt hajója végre ismét nyugalmasabb vizekre kerül. Tartóserejü és biztosságú kezek-

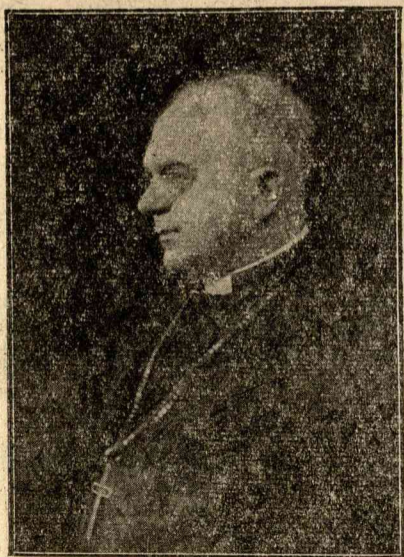

MÁRTON ÁRON,

az Egyházközség érdemekben gazdag plebánosa, akit néhai XI. Pius pápa választása alapján és a román kormány jóváhagyásával Erdély püspökévé szentelnek fel.

be került az ingadozó kormánykerék s a boldogemlékü Vorbuchner püspök váratlan halálával megbomlott egyensúlyi állapot helyreállóban van. Az Apostoli Szentszék bölcsessége, mint annyiszor nehéz és válságos időkben, újból megrögzítette a nyugalom és a biztonság érzetét riadt lelke katolikusaiban, amikor Márton Áron apostoli kormányzót állította az egyházmegye élére, akit az ötszázéves Szent Mihály templomban az apostoli nuncius fog ma megyéspüspökké szentelni.

Az új püspököt nem kell közelebről bemutatni. Szokatlan hirtelenséggel ivelő pályájának kezdeti fázisában ugyis, mint kolozsvári plebánosról, úgy is,

PACHA ÁGOSTON,

Temesvár-aradi püspök, a bánsági egyházmegye főpásztora, aki Márton Áron püspöki felszentelési szertartásán segít.

mint apostoli kormányzóról, bőségesen jelentek meg róla ismertetések. Az a tény azonban, hogy javakorabeli ember, aki a tettekkésznek, akaraterő-

nek, a saját lábán haladó gondolkozásnak és cselekvésnek, a higgadt megfontoltságnak és a prudens okosságának adott helyzetekben már szolgáltatta bizonyosságát: örvendetes tény és azzal a biztos reménységgel tölt el, hogy ezekkel a ritka emberi erényekkel a püspöki széket is bearányozza.

Vannak akik az egyszerű székelly nemes szülőktől származó Márton Áron püspök kinevezésében egyebek mellett a székelly katolikuság régóta dédelgetett vágyának beteljesülését is látják. Ez érzelmi motivum s mint ilyen, tiszteletreméltó és örvendetes is. De ezzel nem merült ki minden, ami az egyetemes öröme alkalmat adhat nekünk. A püspök közvetlen két elődje nem volt a székelly nemzetből való, mégis általános öröm fogadta kinevezésüket s általános tisztelet övezte felkent személyüket. Az általános örömet ebben az esetben sem szükséges párticipálni, tényezőit nem kell elemekre bontani, mert a valóság az, hogy az új püspök is, akárcsak elődei, az egyházmegye valamennyi hívőjének egyformán, megkülönböztetés nélkül kíván főpásztora lenni. Az új püspök is nagyon jól tudja, hogy a pásztor a nyájban annak valamenlyi egyedét egyformán szereti, mindössze annyi kivételt tesz, hogy a gyöngébbet, az esendőbbet több gondnal és szeretettel veszi védelmébe.

Katolikus szent vallásunk tanítása szerint a püspök Krisztus apostolainak utódja. A püspök fogalom. A püspök az egyházmegye közösségének természetes feje és központja. Ahol a püspök van, ott van az Egyház s ennek miniatűr képe, az egyházmegye. A püspök küldetése szent, személye hódolatot parancsol s szavai törvény erejével csendülnek a hívek lelkében. A püspök gondos atya s ha kell harcra védője egyházmegyéjének. Osztózik örömeiben, részt vesz bánatában. Jegyesi kötelék kapcsolja hozzá, imába foglalja a nyugalom napjaiban s vértanuként szenved érte a megpróbáltatás óráiban, ha úgy rendel Krisztus. A püspök főpásztor, mert Krisztus a pásztorokat s ezek nyájait rendelte alája, atya, mert Isten gyermekeinek lelki élete van rábizva, testvér, mert emberek fia, kinek szíve együtt dobban, együtt örül, együtt fáj az emberek fiainak szívével.

Az egyház csodálatos történelmében ragyogó lapok vannak teleírva püspökökről, akik nemcsak szóval és tettel teljesítették, de vérük hullásával is megpecsételték a nagy parancsot, mely az alájuk rendelt hívőserg hűségét, pásztorolását szabta rájuk. Ahol a meggyőzés, az emberi belátásra indítás bölcs és súlyos szavai megtörték az áramló veszedelem gránitfalain, ott híveik végső védelmében kitartra mellét a püspök a feléje meredő fegyvernek s a vértanu-vér biborával hintette meg nyájának juhait. Az új idők ma is megisméltik a világegyházban a vértanúság korát. Oroszország, Mexikó, Spanyolország katolikusai előtt dicsőséges tények lebegnek a vértanu-püspökök örökkön élő emlékében. Egy-egy ilyen vértanúság ma is generációkat nevel és erősít a mindennél szebb és gyümölcsözőbb katolikus hithűségben.

Ma itt nem kell vállalni a testi vértanúság áldozatát. De vállalni kell a bölcs nyugalmat, a szívós türelmet, a

hirtelen erővel sodródó ellentétek szelid elegyengetését; vállalni kell a szívós defenzív védelem súlyos kötelességét az Egyházat fenyegető korszakmék ellen kívül és belül és vállalni kell eset

CASSULO ANDRÁS,

ersek, bukaresti pápai nuncius, a romániai diplomáciai kar doyene, aki ma Márton Áront ünnepélyes külsőségek között püspökké szenteli.

leg a méltatlan megaláztatást is. Ez is áldozat, nagy és nehéz emberi áldozat, ahol nem csepeg vér profán szemek láttára, csak a püspök könnye hull és a szíve vérzik olykor láthatatlanul...

Ki merné vakmerőség nélkül állítani, hogy az új püspök ne volna mindezzel lelke mélyéig tisztában? S amikor a püspökké szentelés mély értelmű és lenyögőző szépségű szertartása alatt megrendült lélekben a szent kenet illatával, mindezt ismételtén átgondolja és átérzi: akkor válik valójában annak a szent közösségnek élő szimbólumává, mely a püspök életét egybeforrasztja egyházmegyéje életével. Abban a pillanatban kapja meg ez a sok vihartól

FIEDLER ISTVÁN,

Szatmár-nagyvárad püspök, aki a mai püspökszentelési szertartáson a pápai nunciusnak segít.

vert egyházmegye az ő püspökét, akit lelkesen vár, szeretettel fogad és hűségesen követ...

DR. P. JÁNOSSY BÉLA.

„Románia munkás királya nem ismeri a pihenést”

Az új életritmus, amelyet Románia királya irányít, nagy mértékben foglalkoztatja a külföldet, amely ebben a tüneményben a román munka egységének és erejének biztosítékát látja. Valóságos újjászületés korszakát éljük, amelyben olyan erős az ország népének a két nemzeti szimbólum, a király és a nemzet körüli tömörülése, mint amilyen soha sem volt. A külföld figyelemmel kíséri és csodál bennünket. Számtal vet azzal, hogy amíg a világ legnagyobb részében ellentétek és harcok kavargják fel a lelkeket, addig Románia, hála királya gondoskodásának, el tudja érni azt, hogy tömör és szilárd tömb legyen. Ez olyan tény, amelyről igen sok más ország is példát akar venni. Nem mulik el nap anélkül, hogy a világ közvéleményének legelismertebb képviselői ne foglalkoznának az országgal és ne adnák tanujelét elismerésüknek és tiszteletüknek az országalkotó lendület iránt, amely az ország új elrendezése nyomán munkára hívja a lelkeket.

A nagy francia író, Gheorghes Duhamel cikke után, aki nagyobb cikkben foglalkozott Romániával a Paris Soir hasábjain, most a Piccolo dela Sera és az angol Great Britain and The East foglalkozik részletesen II. Károly király nagy művével. Mindkét cikk igen értékes elismerést tartalmaz. Véleményünk nagyon tárgyilagos és csak a valóságot tükrözi: ime vissza:

— II. Károly király olyan munkás, aki nem ismeri a pihenést — írja a Piccolo dela Sera.

— Minden tevékenységét a földműves és a munkás életszínvonalának feljavítására szenteli. Öfelsége II. Károly király trónralépése óta Románia modern nyugati országgá változott.

Ugyanebben az időben a Great Britain and The East a legmelegebb jelzőkkel illeti Öfelségének bámulatra méltó munkásságát, amelyről megállapítja, hogy az összes román erőknak egységesítését óhajtja. Ez az egyesülés megtörtént a Nemzeti Újjászületés Frontjának keretében, amelyhez csatlakozott az ország egész népe nemzeti különbségre való tekintet nélkül a kisebbség is.

— Feltűnő kísérletek a tüdőgyulladás gyógyítására. Fokvárosból jelentik: A johannesburgi állami kórházban „M és B. 693.” elnevezésű gyógyszerrel folytattak feltűnő sikerű kísérleteket a tüdőgyulladás gyógyítására, illetve megelőzésére. Eddig főként a Rand aranybánya-vidék benszülött bányászai körében pusztított a tüdőgyulladás. Az elmúlt három hónapban, amióta a szert használták, egyetlen benszülött sem halt meg tüdőgyulladásban.

— Képviselők öregkori támogatása. Londonból jelentik: Konzervatív részről az alsóházban indítványt nyújtottak be az angol képviselők öregkori támogatásának életbeléptetéséről. A szükséges anyagi fedezetet úgy akarják előteremteni, hogy minden képviselő havj tiszteletdíjából egy fontsterlinget befizet a biztosítási alapba Chamberlain miniszterelnök a terv mellett foglalt állást.

— Miből lesz a tömegszerencsétlenség? Bournewoutból (angol partok) jelentik: Az „Alyn II.” motoros luxushajón egy elővigyázatlan utas szivarra való rágyújtás közben gyújtójt egy átmelegedett olajkályhára dobta. A kályha felrobbant, a kabint szétvetette és néhány perc múlva az egész hajófedélzet lángbaborult. Mire a mentőhajók megérkeztek, négy személy elégett. A felháborodott tengerészek a tűz okozóját, egy Butters nevű tőzsdést a helyszínen agyonverték.

Pius pp xi

Néhai XI. Pius pápa

Egyike volt a legkiválóbb egyházfőknek. Nagy volt mint ember, mint tudós és mint a római katolikus anyaszentegyház vezetője. 1857-ben az olaszországi Dessioban született egyszerű, polgári családból. Egyideig mint szemináriumi tanár Milánóban működött, de hajlamai a filológiai és a történelemtudományok felé vonzották. Később a világhírű Ambrosiana könyvtár élére került. Ebben a minőségben is kiűnt sokoldalú tudásával és elsőrendű szakértelmével. Később mint püspököt az akkori pápa bizalma Varsóba küldte nunciussnak. A lengyel nép valóságai rajongott érte. 1922-ben választották pápának. Nehéz körülmények között került az egyház élére, de nagy tudása, diplomáciai készsége és tapintata a legnehezebb akadályokon át is keresztül segítettek. Az ő pápasága alatt egyezett ki a Szentszék Olaszországgal, amellyel tudvaleg 1870., vagyis Róma elfoglalása óta feszült viszonyban volt. Ő hívta létre a Vatikán-államot. Most vasárnap töltötte be pápaságának 17-ik esztendejét, amelynek megünneplésére a római katolikus egyház kebelében világszerte nagy előkészületek történtek. Emberi kiválóságának egyik fényes bizonyítéka volt, hogy magas méltóságának teljes súlyával a vallásuk miatt elüldözött hontalanok oldalára állt s Chamberlain római látogatása során megbeszélte az angol miniszterelnökkel az üldözöttek megsegítésének lehetőségeit.

KÉT FELVÉTEL A FÖLDRENGÉS UTÁN. Concepcion, Chile harmadik legnagyobb városa. Házainak több, mint háromnegyedrészé vagy teljesen megrongálódott. A halottak száma ebben a városban meghaladja a 8000-et.

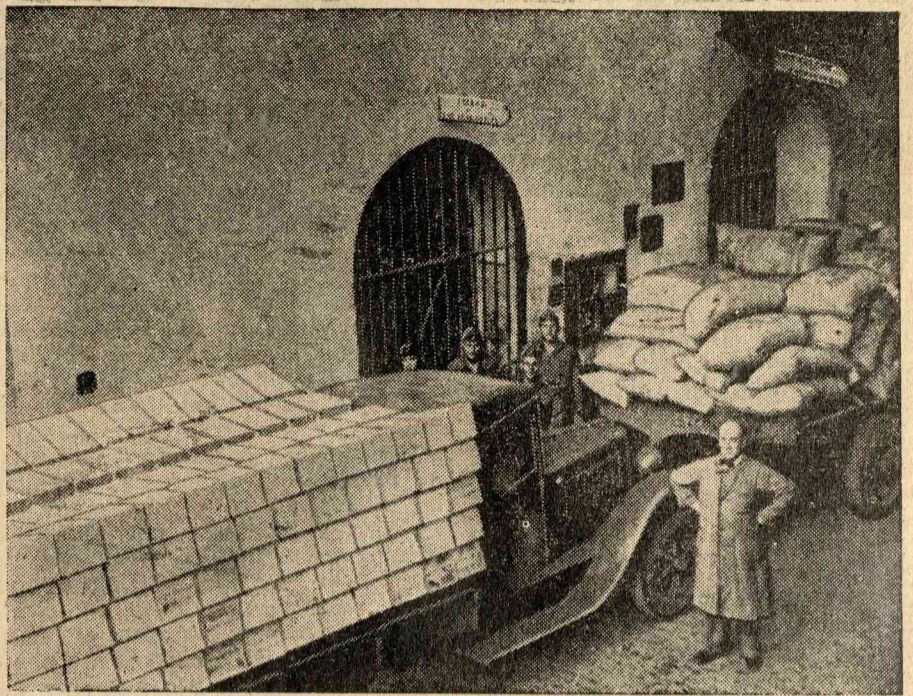
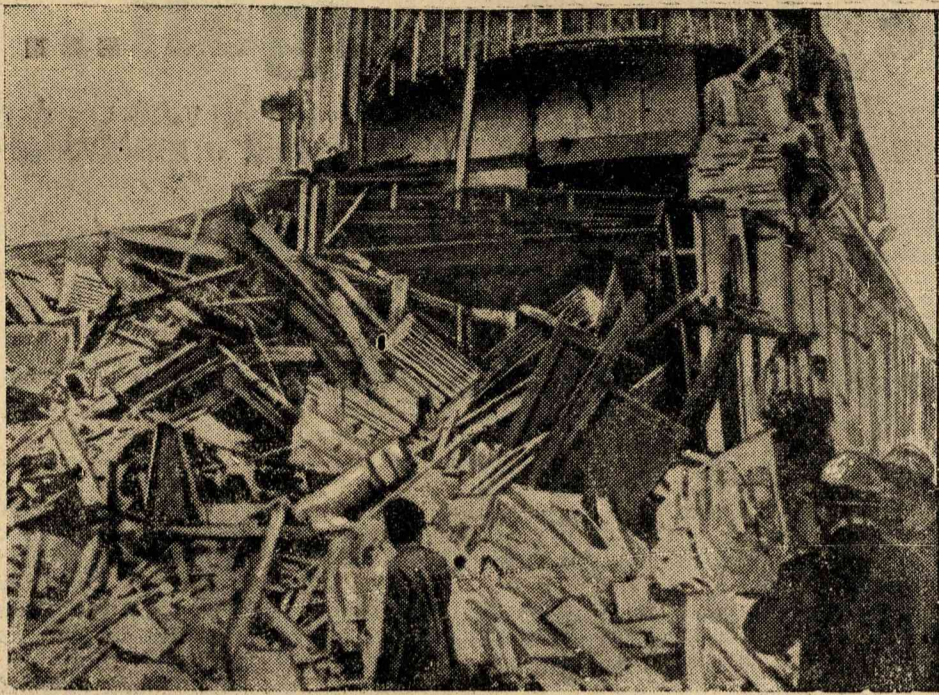
AUSZTRÁLIA KORMÁNYZÓJA A MIKROFON ELŐTT. Ausztrália kormányzója VI. György király öccsét, a kenti herceget nevezték ki. A kenti herceg hivatalba lépése napján rádióbeszédet intézett Ausztrália lakosságához.

AZ EGE ALSÓBÖLKÉNYEN is nagysikerű gazda-tanfolyamot rendezett. Felvételünk a tanfolyam résztvevőiről készült vizsga után. Balról jobbra a 3. Csontos János, 4. Anghi Balázs, 5. Fodor Miklós ref. lelkész, 6. ifj. Szász Ferenc, 7. Deák Lajos gazdaköri elnök.

A KERÉKDOMBI Jézus Szive kápolna műkedvelői nagysikerű előadást rendeztek. Gárdonyi Géza „Ida regénye” c. vígjátékát adták elő. Az előadás szereplőit mutatjuk be, középen Balázs Györggyel rendezővel.

CHILÉ FÖLDRENGESRŐL.

A CONCEPCIONI SZÍNHÁZ ÉPÜLETE A concepcioni színház a földrengés ideje alatt éppen előadást tartott. A nézők közül 400 ember vesztette életét a hirtelen támadt katasztrófa következtében.

ARGENTINA SEGITSÉGÉRE SIET CHILÉNEK. Amint a borzalmas katasztrófa híre elterjedt, az argentin kormány azonnal segítségére sietett a földrengés sújtotta lakosoknak. Óriási tehergépkocsikon élelmiszereket küldött Chilébe.

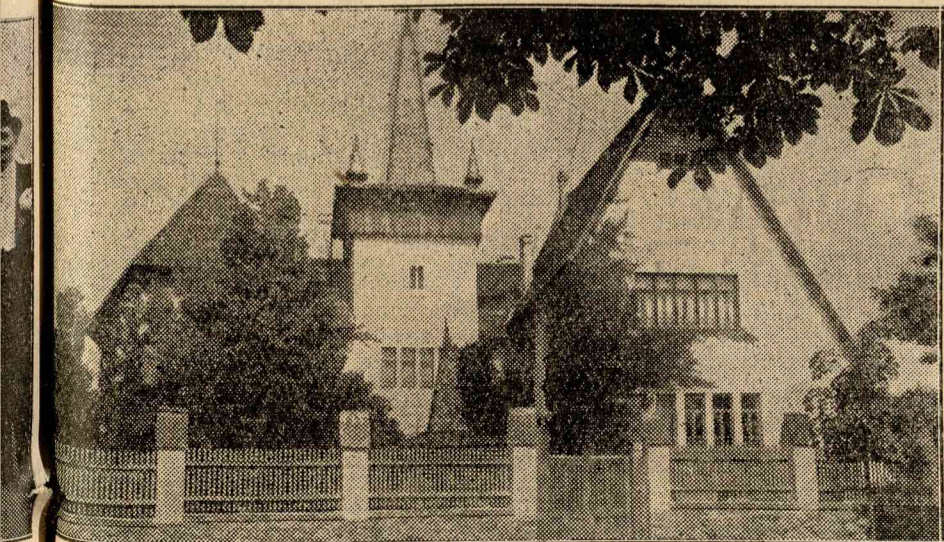

ITALIA ÚJ FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERE. Sir Reginald Hugh Dorn-Smith, akit Morrison utódként neveztek ki földművelésügyi miniszternek. Az új miniszter a kabinet legfiatalabb tagja, mert csak az idén tölti be 39-ik életévét.

EMLEKMŰVET ÁLLITOTTAK AMALIA EARHARTNAK. Azon a helyen, ahol Earhart Amalia utolsó repülőútjára startolt, most emlékoszlopot állítottak fel.

CSEHSZLOVÁKIA ÚJ HIVATALOS TÉRKÉPE. Miután Csehszlovákia határai most már véglegesen megállapítottak, a kormány kiadta a rendelkezést a térképészeti hivatal számára az új térképek elkészítésére.

MUSSOLINI LEGIFJABB LEÁNYA, MINT ZÁSZLÓANYA. Mussolini 12 éves leánykája, Anna, Mária elvállalta a római egyetem diákcsoportja számára elkészített lobogó keresztanyaságát. A kis Mussolini leány kézirintéssel avatja fel a zászlót.

A SEPSISZENTGYÖRGYI SZÉKELY NEMZETI MUZEUM.

MAGYAR CIGÁNYGYERMEK HANGVERSENYE. A rádióhallgatók előtt közismert cigánygyermek 20 tagú zenekara most Németországban hangversenyez, ahol igen nagy szeretettel fogadják őket.

Véletlenségből barátját szurta le az uccai verekedés résztvevője

(BUDAPEST.) A főkapitányság büntető osztálya és az újpesti rendőrfőkapitányság 24 óra alatt világosságot derített arra a rejtélyes esetre, melynek nyomozását vasárnap hajnalban kezdték meg. Vasárnap hajnalban Újpesten, a Gróf Apponyi utcában az egyik rendőrszem vérbefagyva, eszméletlen állapotban talált egy fiatalembert, akiről megállapították, hogy Müller György a neve, huszéves állásnélküli magántisztviselő. A mentők azonnal kiszálltak és megállapították, hogy Müller a nyakán szurás érte, állapota életveszélyes. Az újpesti Gróf Károlyi-kórházba szállították, ahol azonban anélkül, hogy eszméletére tért volna, nem sokára meghalt. Széleskörű hajsza indult, hogy a fiatal ember gyilkosát kézrekerítsék.

Megállapították a rendőrsztek és detektívek, hogy Müller a vasárnapra virradó éjszakát egy újpesti vendéglőben töltötte. Sokat ivott ő is, barátai is, úgy, hogy éjszaka két óra felé az egyik korcsmában, ő két barátjával együtt összeszólalkozott egy másik társasággal. Egyre hangosabb lett a vita. Ekkor az ellenfelek közül az egyik így kiáltott Müller felé: „Majd az uccán elintézzük benneteket”. Müllerék megállapították, hogy háromnál összesen egy kés van, éppen Müllernél volt ez a szúrószeres. Miután eléggé italos volt, egyik barátja, Stefanik József elkérte a kést tőle azzal, hogyha majd verekedésre kerül a sor és az ellenfelek késével támadnának rájuk, majd ő megvédi Müllereket.

Kimentek az uccára, a két társaság egymást követte, végül a gróf Apponyi Albert utcában farkaszemet nézve egy mással, megálltak. A vita, veszekedés tovább folytatódott. Stefanek — mint a rendőri nyomozás megállapította — Müller késével hadonászott, hogy a másik társaság tagjait megfélemlítse. Müller Stefanek mögé állott. Eddig még kiderítetlen módon a szerencsétlen fiatalember előrehajolt és így történt, hogy a hadonászó Stefanek Müllert saját késével véletlenül nyakonszurta. Amikor ennyit megállapítottak, Stefanekot és a társaság harmadik tagját előállították az újpesti rendőrségre.

Stefanek is, barátja is így mondtotta el a történeteket és hozzátették még azt, hogy a véletlen szurás oly erőteljes volt, hogy a kés hegye letört és azt valószínűleg a szerencsétlen Müller testében lehet megtalálni. A rendőrség ezek után elrendelte Müller György holttestének felboncolását. Ha a nyakon ejtett sebben valóban megtalálják az eltört késpenge hegyét, akkor hitelt ad a rendőrség Stefanek valószínűségének.

Nem tartják azonban kizártnak, hogy Müllerék ellenfelei talán kicsavarták Stefanek kezéből a kést és így történt, hogy Müllert saját késével az ellenfelek szurták le. Miután ez a föltevés is fölmerült, most széleskörű nyomozás folyik a Müller-társaság ellenfeleinek kézrekerítésére. A rendőrsztek még nem tudják, hogy valójában kikkel tűttek össze Müllereket.

Stefanek beismerő vallomását százszázalékban nem tudják elfogadni, mert mint kiderült, ő is részeg volt. Egyelőre őrizetbe vették őt is, barátját is, Stefanek az újpesti rendőrségen szinte szünet nélkül sír, állandóan azt hajtogatja, hogy véletlenségből legjobb barátját gyilkolta meg.

— „Külföldi beavatkozás.” Winston Churchill, a híres angol államférfi a diplomata páholyából végighallgatta a francia kamara viharos külpolitikai vitáját. Egyszer, mikor a lárma különösen harsány lett és Herriot elnök már a kalapja után nyult (a francia kamarában az a szokás, hogy az elnök fejére teszi a kalapot, ha az ülést felfüggesztette). Churchill száján akaratlanul kicsuszott a halk kiáltás: „Order, order! (Rendre! Rendre!)” Az angol politikus a vita hevében egy pillanatra azt képzelte, hogy a londoni alsóházban ül.

Mátrai Béla riportja

Nyolc gépkocsi megáll...

A gépkocsikat lávolból leállító ultravörös sugarakról, az ellenük való védekezésről és az elkövetkezendő idők legborzalmasabb fegyveréről, a halálsugár-ról beszél a szakértő

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Nemrégiben történt, hogy a dániai Aasum város közelében az országuton ugyanabban az időben megállott 8 gépkocsi. A vezetők kiszálltak, felemelték a motorfedeleket, piszmozták a gyertyával, megpróbálták elindítani a kocsikat, de minden hiába való volt. A nyolc autó hangtalanul lapult meg a széles út egyik szakaszán és mintha valami gonosz lélek szállta volna meg azokat, nem voltak hajlandók begyullani. Eltelt néhány perc, negyedóra, félóra, a vezetők tanácsátalanul tekintettek egymásra, amikor végre félórai bizonytalan várakozás és valami megmagyarázhatatlan félelem után ismét zakatolni kezdtek a motorok. A nyolc autóvezető beszállt a gépbe és tovább hajtott. Másnap hatalmas cikkek jelentek meg a dániai lapokban, amelyek mind a különös eseménnyel foglalkoztak és hírlí adták, hogy a nyolc autónak egy időben történt érthetetlen leállítását dániai vegyészek és mérnökök új találmánya okozta, amely lehetővé teszi, hogy bizonyos területen bizonyos sugarak segítségével leállítsanak bármely benzinnel hajtott és gyújtásos rendszerű gépkocsit.

Amilyen nehéz a sugarak alkalmazása, olyan könnyű a védekezés

Az újságíróknak igen sokszor kíméletlennek kell lenniük. Ezért bármennyire is furdult a lelkiismeret, mégis felkerestem Zsigmond János elektromérnököt, aki — mint telefonon értesültem, betegem feküdt, — de mégis hajlandó volt fogadni. Nem sokat kellett ismeretnem jövetelem célját. Néhány szóban elmondtam neki a dániai gépkocsik különös balesetét és véleményét kértem arra vonatkozólag, min alapulhat azoknak hatása és hogyan lehetne azok ellen védekezni?

— Lehet, hogy van olyan találmány, amellyel a benzinnel hajtott gépkocsikat meg lehet állítani — mondotta Zsigmond mérnök, de amilyen nehéz a sugaraknak és az azt vezető készüléknek előállítását, olyan könnyű ellene a védekezés. Az ilyen természetű találmány csak rövid ideig okozhat meglepetést. Elsősorban is csak olyan gépeket állíthatnak meg, amelyek mágneses gyújtással dolgoznak és nem izzó-rendszer alapján. A mágneses gépeket pedig igen könnyen lehet a sugarak hatása alól megvédeni, árnyékolni.

Ha a levegő vezetővé válik

— A találmány lényegének olyan sugárzásnak kell lennie, amely a levegőt vezetővé teszi. Ha az elektromos gyertya két pólusa között a levegő vezető-

vé válik, akkor az elektromos szikra nem a két pólus között üt át hanem elkerüli azt és szaknyelven mondva, rövidrezáródik.

— Több olyan sugárzás van, amely a levegőt elektromos áram vezetőjévé teszi, vagyis ionizálja. Kis mértékben ilyen sugárzás a kvarc, röntgenlámpa sugara, nagy mértékben pedig az úgynevezett ultravörös sugarak. A levegő — rendes körülmények között — rossz vezető. Az ultravörös sugarak hatása alatt a levegő atomjaiban olyan folyamat történik, amely azokat jó elektromos vezetővé teszi, ionizálja. A motorok gyújtása tudvalevőleg a hengerben történik, ahol a benzinnel és levegőnek keverékét elektromos-szikra robbantja fel. A benzingőz rossz vezető. Marmost ha a henger körül vezetővé teszik a levegőt, akkor az elektromos szikra nem ugrik át a gyertya két pólusa között, ahol a benzingőz jobb szigetelő, mint a már környékén levő levegő, hanem kisül a levegőben, rövidre záródik. A gyújtás megáll; az autóvezető csóválja a fejét, a gyertyák szabályszerűen szikráznak, csak éppen a benzinkeverék nem akar semmiféleképpen felrobbanni.

Ezzel az ultravörös sugar-rendszerrel ki lehet egy olyan vonalat építeni, mely elektromos vezetéknek használható fel. Ha az ilyen vonalba magasfeszültségű áram, mint amilyen a gyertya szikrája, kerül akkor az rövidre záródik s előfordulhat, hogy ugyanabban a vonalban, ugyanazon a helyen, ameddig sugárzás hatása kiterjed, leáll minden gépkocsi.

Az árnyékolás

— De a sugarak ellen igen könnyű a védekezés. Olyan burkolatba helyezük el a gyújtást, amelyen az ultravörös sugarak nem hatolnak keresztül. A másik védekezési mód pedig a gépkocsik egyéb gyújtási rendszerre való átépítése. Hiszen lehet ma már egy gépet izzó gyújtással, vagy pedig mechanikus uton előállított meleggel is gyújtani. Ezért van az állítólagos találmánynak, amiről egyébként igen sokat olvastam és hallottam, inkább csak műszaki, mint hadászati jelentősége. Más szempontból igazán nagyon keveset használható. A találmány nem egyéb, mint technikai zsonglörködés, olyan bűvészi mutatvány, amelyet csak egy párszor lehet megpróbálni, mert igen csekély áldozattal radikálisan lehet ellene védekezni.

A halálsugár...

— Hasonló elgondoláson alapszik a halálsugár. Ennek alkalmazói ugyanis ultravörös sugarakkal vezetővé teszik

a levegőt és ezen a vékony elektromos vezetősugáron nagyfeszültségű elektromos áramot juttatnak el a kijelölt helyre, vagy áldozatra. Néhány kísérlet történt is már ilyen módon és sikerült is a célban levő állatokat kivégezni. De a találmány tovább csak igen nehezen fejlődhetik, mert csak igen rövid távra és kisebb élőlényekre lehet alkalmazni.

Felülre tehát minden jószándékú gépkocsivezető nyugodt lehet. Minden aggodalom nélkül ülhet gépkocsija volánja mellett, gázolhatja nyakra-főre a csirkéket, libákat, kutyákat és a wikeend főcsemegéjét: a frissen gázolt rucapecsenyét. Ezt az örömet tőle az emberi szellem koronájának újabb, csillogó drágakövei, a mindenható és még is legvürhető ultravörös sugarak nem fogják megtagadni.

Betegsegélyzői-bélyegek

valamint posta-, drogéria, okmány, turisztikai, számla és aviatia bélyegek is a legnagyobb címletekben is állandóan kaphatók a

Str. Regele Ferdinand 59.

Dohánytözsdeben

(Rég) betegsegélyzővel szembe

Négy gyermek izgalmas kalandja egy debreceni templom tornyán

(DEBRECEN.) A debreceni görög katolikus templom tövében a járókelők tegnap délután kétségbeesett segélykiáltásokra figyeltek fel. A templom tetetjén hatemeletes magasságban négy gyermeket pillantottak meg, akik az esőcsatorna szélén kapaszkodtak meg. Azonnal értesítették a mentőket, valamint a tűzoltókat, akik mentőponyvakkal, toliólétrákkal siettek a templomhoz. Hosszu és fáradságos munka után a templom bronzkapujának tetején keresztül kötelek hajtottak és végül sikerült is megmenteniük mind a négy nebulót. A gyermekek elmondották, hogy a templomban jártak s az oltárokban svönyörködtek. Közben a harangozó rájuk zárta az ajtót. Miután nem tudtak kijutni, felmentek a tornyba, innen a templom padlására, majd kimásztak a torony tetejére, de a gömbölvü, bronztetőn egészen az esőcsatornái lecsusztak. Kevesen mult, hogy le nem zuhantak, de szerencsére még az utolsó pillanatban bekapaszkodtak a csatorna peremébe.

— Kizuhant a robogó vonatból semmi baja sem történt. Szigetvárról jelentik: Ténta Ferenc andocs-nagytoldi 12 éves fia Siófokról egyedül utazott haza vonaton. Bábonymegyénél egy kanyarodóban a vasuti kocsiját kinyitja és a fiú kizuhant a robogó vonatból. Az utasok egyiké meghuzta a fézféket s a vonat a baleset színhelyétől körülbelül 50 méternyire megállt. Amikor a segítségül sietők leugrottak a vonatról, a kisfiú éppen akkor kelt fel az árokból. Letörölte magáról a sarat, újból felült a vonatra és hazautazott. Lényegtelen zuzódásokon kívül csodálatos módon semmi baja sem történt.

— Szivar, mely huszszor olyan hosszú, mint az Egyenlítő. A francia dohányjövődék adatai szerint ilyen szivart lehetne készíteni abból a dohánymennyiségből, melyet egy év alatt elszívna a franciák. Ha egymás mellé raknánk az összes gyufaszálakat, amelyeket a „rágyujtásnál” elhasználnak, olyan gyufaszálat kapnánk, melynek hosszúsága négyszer akkora volna, mint a Hold távolsága a Földtől.

MEGSZOKOTT

helyén tisztíttassa ruháit...

Ezink-gyárban